PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2004. gada 30. septembrī *

Lieta T-313/02

David Meca-Medina, ar dzīvesvietu Barselonā (Spānija),

Igor Majcen, ar dzīvesvietu Ļubļanā (Slovēnija),

kurus pārstāv Ž. L. Dipons [*J.-L. Dupont*], advokāts,

prasītāji,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv O. Beinē [*O. Beynet*] un A. Bukē [*A. Bouquet*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — franču.

ko atbalsta

Somijas Republika, ko pārstāv T. Pinne [*T. Pynnä*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību atcelt Komisijas 2002. gada 1. augusta lēmumu, ar kuru noraidīta prasītāju sūdzība pret Starptautisko Olimpisko komiteju (SOK) ar lūgumu atzīt, ka noteikti SOK pieņemti un Starptautiskās Peldēšanas federācijas (*FINA*) ieviesti reglamentējošie noteikumi, kā arī prakse attiecībā uz dopinga kontroli, ir nesaderīgi ar Kopienas konkurences noteikumiem un pakalpojumu sniegšanas brīvību (lieta COMP/38158 — *Meca-Medina* un *Majcen*/SOK).

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs I. Legāls [*H. Legal*], tiesneši V. Tīli [*V. Tiili*] un M. Vilars [*M. Vilaras*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2004. gada 21. aprīļa tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas un fakti

1 Starptautiskā Olimpiskā komiteja (turpmāk tekstā — "SOK") ir Olimpiskās kustības augstākā institūcija, kas apvieno dažādas starptautiskas sporta federācijas, to skaitā arī Starptautisko Peldēšanas federāciju (*Fédération internationale de natation*, turpmāk tekstā — "*FINA*").

2 *FINA* ar savu Dopinga kontroles noteikumu (*Doping Control Rules*, turpmāk tekstā — "*DC*") palīdzību ievieš Olimpiskās kustības Antidopinga kodeksu attiecībā uz peldēšanu. *DC* 1.2a. noteikums definē dopingu kā "pārkāpumu, ja sportista organisma audos vai šķidrumā tiek konstatēta aizliegta viela". Šī definīcija atbilst iepriekš minētā Antidopinga kodeksa 2. panta 2. punktam, saskaņā ar kuru dopings ir definēts kā "aizliegtas vielas esamība sportista organismā, aizliegtas vielas izmantošanas vai aizliegtas metodes pielietošanas konstatēšana".

3 *Nandrolone* un tā metabolīti, *norandrosterone* (NA) un *noretiocholanolone* (NE) (turpmāk tekstā visi kopā saukti — "nandrolons") ir aizliegtas anaboliskas vielas. Tomēr saskaņā ar 27 SOK un *FINA* akreditēto laboratoriju praksi un, ņemot vērā endogēnisku, tādējādi nevainīgu, nandrolona rašanās iespēju, šīs vielas konstatēšana vīrieša sportista organismā ir definēta kā dopings tikai tad, ja tā pārsniedz 2 nanogramu (ng) uz urīna mililitru (ml) pieļaujamo robežu.

4 Pirmā dopinga pārkāpuma ar anabolisku vielu gadījumā *DC* 9.2.a noteikums paredz sportista atstādināšanu uz vismaz četriem gadiem, tomēr saskaņā ar *DC* 9.2. pēdējo teikumu un *DC* 9.3. un *DC* 9.10. noteikumiem, šis sods var tikt samazināts, ja sportists pierāda, ka viņš aizliegto vielu nav lietojis apzināti vai ka šī viela varēja atrasties viņa organismā bez nolaidības no viņa puses.

5 Sodu piemēro *FINA* Dopinga komiteja (*Doping Panel*), kuras lēmumus saskaņā ar *DC* 8.9. noteikumu var pārsūdzēt Sporta šķīrējtiesā (*Tribunal arbitral du sport*, turpmāk tekstā — "*TAS*"). *TAS*, kas atrodas Lozannā, finansē un administrē no SOK neatkarīga organizācija, Starptautiskā Sporta šķīrējtiesas padome (*Conseil international de l'arbitrage dans le sport*, turpmāk tekstā — "*CIAS*").

6 *TAS* nolēmumus var pārsūdzēt Šveices Federālajā tiesā, kuras kompetencē ir pārskatīt Šveicē pieņemtos starptautiskās šķīrējtiesas nolēmumus.

7 Prasītāji ir divi profesionāli sportisti garo distanču peldēšanā, kas ir maratona ekvivalents ūdenī.

8 1999. gada 31. janvārī veiktajā antidopinga kontrolē, Pasaules kausa šajā disciplīnā izcīņas laikā *Salvador de Bahia* (Brazīlijā), kur sportisti bija pabeiguši attiecīgi pirmo un otro disciplīnu, prasītājiem veiktie testi uzrādīja pozitīvu rezultātu attiecībā uz nandrolonu. D. Meka-Medinam [*D. Meca-Medina*] konstatētais līmenis bija 9.7 ng/ml un I. Maicenam [*I. Majcen*] — 3.9 ng/ml.

9 1999. gada 8. augustā *FINA* Dopinga komiteja pieņēma lēmumu uz četriem gadiem atstādināt prasītājus.

10 Izskatot prasītāju apelāciju, *TAS* ar 2000. gada 29. februāra šķīrējtiesas nolēmumu apstiprināja lēmumu par atstādināšanu.

11 2000. gada janvārī zinātniskos eksperimentos tika atklāts, ka noteikta uztura, piemēram, nekastrēta vepra gaļas, lietošanas rezultātā, cilvēka organisms var endogēniski izstrādāt nandrolona metabolītus tādā līmenī, kas var pārsniegt pieļauto robežu.

12 Ņemot vērā šo attīstību, *FINA* un prasītāji ar 2000. gada 20. aprīļa šķīrējtiesas līgumu vienojās atkārtoti iesniegt lietu *TAS* pārskatīšanai.

13 Ar šķīrējtiesas 2001. gada 23. maija nolēmumu *TAS* samazināja prasītāju sodu līdz divu gadu atstādināšanai.

14 Prasītāji šo nolēmumu nepārsūdzēja Šveices Federālajā tiesā.

15 Ar 2001. gada 30. maija vēstuli prasītāji iesniedza sūdzību Komisijā saskaņā ar 3. pantu Padomes 1962. gada 6. februāra Regulā Nr. 17 — Pirmā regula par Līguma [81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.), norādot uz EKL 81. un/vai 82. panta pārkāpumu.

16 Savā sūdzībā prasītāji apstrīdēja noteiktu SOK pieņemtu un *FINA* ieviestu reglamentējošo noteikumu, kā arī dopinga kontroles prakses saderību ar Kopienas konkurences noteikumiem un pakalpojumu sniegšanas brīvību. Pirmkārt, pēc prasītāju domām, pieļaujamās robežas noteikšana 2 ng/ml apmērā ir saskaņota darbība starp SOK un 27 tās akreditētajām laboratorijām. Šī robeža ir zinātniski nepamatota un var novest pie nevainīgu vai vienkārši nolaidīgu sportistu atstādināšanas. Prasītāju gadījumā pieļaujamās robežas pārsniegšana varētu būt nekastrēta vepra gaļu saturoša ēdiena lietošanas rezultāts. Otrkārt, SOK objektīvās atbildības mehānisma pieņemšana, kā arī par strīdu sporta jomā izskatīšanu atbildīgu institūciju izveidošana (*TAS* un *ICAS*), kas ir nepietiekami neatkarīgas no SOK, pastiprina šīs robežas neatbilstību konkurences noteikumiem.

17 Saskaņā ar šo sūdzību minēto noteikumu piemērošana (turpmāk tekstā — "apstrīdētie antidopinga noteikumi" vai "apstrīdētais antidopinga tiesiskais regulējums") pārkāpj sportistu ekonomiskās brīvības, kas tostarp garantētas EKL 49. pantā, un no konkurences tiesību viedokļa pārkāpj tiesības, uz kurām sportisti var atsaukties atbilstoši EKL 81. un 82. pantam.

18 Ar 2002. gada 8. marta vēstuli saskaņā ar 6. pantu Komisijas 1998. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 2842/98 par pušu uzklausīšanu dažu procedūru gaitā saskaņā ar EK Līguma [81.] un [82.] pantu (OV L 354, 18. lpp.), Komisija informēja prasītājus par iemesliem, kādēļ tā uzskatīja, ka sūdzība nevar tikt apmierināta.

19 Ar 2002. gada 11. aprīļa vēstuli prasītāji nosūtīja Komisijai savus apsvērumus par 2002. gada 8. marta vēstuli.

20 Ar 2002. gada 1. augusta lēmumu (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums") Komisija, izanalizējot apstrīdēto antidopinga tiesisko regulējumu atbilstoši konkurences tiesību novērtējuma kritērijiem, secināja, ka minētais tiesiskais regulējums nav pretrunā EKL 81. un 82. pantā paredzētajam aizliegumam, un noraidīja prasītāju sūdzību (apstrīdētā lēmuma 33.–70. punkts).

Process un lietas dalībnieku prasījumi

21 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 11. oktobrī, prasītāji cēla šo prasību.

22 Ar tās pašas dienas datumu datētu atsevišķu dokumentu prasītāji iesniedza pieteikumu par lietas izskatīšanu paātrinātā procesā saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 76.a pantu. Šo pieteikumu, pret kuru Komisija iebilda savos apsvērumos, kas iesniegti Pirmās instances tiesas kancelejā 2002. gada 25. oktobrī, Pirmās instances tiesa noraidīja.

23 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 24. janvārī, Somijas Republika lūdza atļaut iestāties lietā Komisijas atbalstam. Ar 2003. gada 25. februāra rīkojumu Pirmās instances tiesas ceturtās palātas priekšsēdētājs atļāva iestāšanos lietā. Persona, kas iestājusies lietā, iesniedza savu procesuālo rakstu 2003. gada 7. aprīlī.

24 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (ceturtā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu.

25 2004. gada 21. aprīlī prasītāji un atbildētāja ieradās uz tiesas sēdi, kur tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Pirmās instances tiesas jautājumiem. Persona, kas iestājusies lietā, uz tiesas sēdi neieradās, kas tika atzīmēts tiesas sēdes protokolā.

26 Prasītāji lūdz Pirmās instances tiesu atcelt apstrīdēto lēmumu.

27 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

28 Somijas Republika lūdz Pirmās instances tiesu noraidīt prasību.

Juridiskais pamatojums

Lietas dalībnieku argumenti

29 Savas prasības atbalstam prasītāji norāda trīs prasības pamatus.

30 Atbilstoši pirmajam pamatam Komisija, nolemjot, ka SOK nav uzņēmums Kopienas judikatūras izpratnē, ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu faktu novērtējumā un tiesību piemērošanā.

31 Saskaņā ar otro pamatu Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu faktu novērtējumā un tiesību piemērošanā, nolemjot, ka sportistu brīvības ierobežošana apstrīdētā tiesiskā regulējuma rezultātā nav konkurences ierobežojums EKL 81. panta izpratnē, sakarā ar to, ka šāds ierobežojums ir raksturīgs sporta sacensību organizēšanai un veiksmīgai norisei un ka tas nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai sasniegtu kampaņas pret dopingu mērķi. Komisija ir kļūdaini piemērojusi kritērijus, kas noteikti Tiesas 2002. gada 19. februāra spriedumā lietā C-309/99 *Wouters* u.c., *Recueil*, I-1577. lpp. (turpmāk tekstā — "*Wouters* spriedums").

32 Atbilstoši trešajam pamatam Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu faktu novērtējumā un tiesību piemērošanā, apstrīdētā lēmuma preambulas 71. apsvērumā nosakot: "Sūdzība neietver faktus, kas ļautu secināt, ka dalībvalsts vai asociētā valsts ir pārkāpusi EKL 49. pantu. Būtībā nav pierādījumu jebkādas dalībvalsts iestādes atbildībai par tādu pasākumu pieņemšanu, kas varētu būt pretrunā pakalpojumu sniegšanas brīvības principam".

33 Komisija, vispirms norādot, ka prasība ir acīmredzami nepamatota, jo tā, pamatojoties uz iemesliem, kas mākslīgi balstīti uz konkurences tiesībām, mēģina apstrīdēt sporta sodu un zinātniskus kritērijus, kas izveidoti antidopinga kampaņai, turpmāk, atspēkojot prasības par atcelšanu trīs pamatus, pamato apstrīdētajā lēmumā sniegto analīzi. Pirmkārt, Komisija atzīmē, ka apstrīdētā lēmuma 37. punktā tā ir norādījusi, ka SOK var tikt uzskatīta par uzņēmumu un piebildusi — kā Olimpiskās kustības sastāvdaļa SOK var tikt uzskatīta par asociāciju Nacionālo un starptautisko uzņēmumu asociācijā. Otrkārt, Komisija apstrīdētā lēmuma 55., 70. un 72. punktā ir pamatoti secinājusi, ka apstrīdētie antidopinga noteikumi nepārkāpj

EKL 81. panta 1. punktā un 82. pantā paredzēto aizliegumu un ir ņēmusi vērā *Wouters* spriedumā noteiktos kritērijus. Visbeidzot, Komisija ir pamatoti noraidījusi sūdzību tiktāl, ciktāl tā attiecas uz EKL 49. panta pārkāpumu, jo sūdzība nesaturēja pierādījumus, kas ļautu secināt, ka dalībvalsts vai asociētā valsts būtu pieļāvusi šādu pārkāpumu (apstrīdētā lēmuma 71. punkts).

34 Somijas Republika no savas puses norāda, ka sportu var uzlūkot no diviem skatupunktiem: no vienas puses, sports ir sportiska aktivitāte vārda tiešā nozīmē, kam ir sociāla, apvienojoša un kulturāla loma un, no otras puses — ekonomiska darbība, kas saistīta ar sportu. Eiropas Kopienu Tiesa ir apstiprinājusi, ka sports Kopienu tiesībās tiek reglamentēts tikai tiktāl, ciktāl tas ir ekonomiska darbība EKL 2. panta izpratnē (Tiesas 1974. gada 12. decembra spriedums lietā 36/74 *Walrave* un *Koch*, *Recueil*, 1405. lpp. (turpmāk tekstā — "*Walrave* spriedums"), 8. punkts; 1995. gada 15. decembra spriedums lietā C-415/93 *Bosman*, *Recueil*, I-4921. lpp. (turpmāk tekstā — "*Bosman* spriedums"), 73. punkts, un 2000. gada 11. aprīļa spriedums lietā C-51/96 un C-191/97 *Deliège*, *Recueil*, I-2549. lpp. (turpmāk tekstā — "*Deliège* spriedums"), 41. punkts). Tādējādi sports vārda tiešā nozīmē un šai aktivitātei raksturīgie noteikumi, to skaitā antidopinga noteikumi, neietilpst Kopienas konkurences tiesību piemērošanas jomā. Šī iemesla dēļ Pirmās instances tiesa nevar apmierināt šo prasību, nevājinot starptautisko pretdopinga kampaņas sistēmu, kas savukārt vājinātu vērtības, kuras sporta organizācijai ir jāveicina.

Pirmās instances tiesas vērtējums

35 Šī prasība, kuras mērķis ir atcelt lēmumu, ar kuru noraidīta sūdzība par EKL 81. un 82. panta piemērošanu, pēc būtības rada jautājumu, vai var apstrīdēt antidopinga tiesisko regulējumu saskaņā ar EKL 49. pantu par pakalpojumu sniegšanas brīvību, un kādas sekas no tā varētu rasties attiecībā uz Kopienas konkurences tiesībām.

36 Lai varētu atbildēt uz šo jautājumu, no kura ir atkarīgs prasības iznākums, kā arī uz lietas dalībnieku prasības pamatiem un argumentiem, ir jādefinē apstrīdētā antidopinga tiesiskā regulējuma raksturs un saturs, ņemot vērā Eiropas Kopienu Tiesas judikatūru attiecībā uz EK līguma noteikumu par ekonomiskajām brīvībām un, īpaši, darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, pakalpojumu sniegšanas brīvību un konkurenci reglamentējošo noteikumu piemērošanu sporta tiesiskajam regulējumam.

Par EK līguma noteikumu par ekonomiskajām brīvībām piemērošanu sporta tiesiskajam regulējumam

37 Sākotnēji ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai Tiesas judikatūrai, ņemot vērā Kopienas mērķus, Kopienu tiesības attiecas uz sportu tikai tiktāl, ciktāl tas ir ekonomiska darbība EKL 2. panta izpratnē (Tiesas spriedums lietā *Walrave*, 4. punkts; 1976. gada 14. jūlija spriedums lietā C-13/76 *Donà*, *Recueil*, 1333. lpp., (turpmāk tekstā — "*Donà* spriedums"), 12. punkts; *Bosman* spriedums, 73. punkts; *Deliège* spriedums, 41. punkts, un 2000. gada 13. aprīļa spriedums lietā *Lehtonen* un *Castors Braine*, C-176/96, *Recueil*, I-2681. lpp. (turpmāk tekstā — "*Lehtonen* spriedums"), 32. punkts). Turklāt Tiesa ir arī atzinusi, ka sporta aktivitātēm Kopienā ir būtiska sociālā nozīme (*Bosman* spriedums, 106. punkts, un *Deliège* spriedums, 41. punkts).

38 Šo judikatūru atbalsta arī Deklarācija Nr. 29 par sportu, kas pievienota tās konferences noslēguma aktam, kura pieņēma Amsterdamas līguma tekstu, un kas uzsver sporta sociālo nozīmību un īpaši aicina Eiropas Savienības iestādes ņemt vērā amatieru sporta specifiku. Šī deklarācija it īpaši atbilst iepriekš minētajai judikatūrai tiktāl, ciktāl tā attiecas uz situāciju, kur nodarbošanās ar sportu ir ekonomiska darbība (*Deliège* spriedums, 42. punkts).

39 Gadījumos, kad sportam ir algota darba vai apmaksāta pakalpojuma sniegšanas forma, tas ietilpst EKL 39. un turpmāko pantu vai EKL 49. un turpmāko pantu piemērošanas jomā (*Walrave* spriedums, 5. punkts; *Donà* spriedums, 12. un 13. punkts, un *Bosman* spriedums, 73. punkts).

40 Tādējādi atbilstoši Tiesas judikatūrai šajos Līguma noteikumos paredzētie aizliegumi ir piemērojami sporta jomā pieņemtajiem noteikumiem, kas skar ekonomisko aspektu, kas var piemist sporta aktivitātei. Šajā kontekstā Tiesa ir atzinusi, ka noteikumi, kas nosaka samaksu par profesionālo spēlētāju apmaiņu starp klubiem (apmaiņas noteikumi) vai ierobežo citu dalībvalstu pilsoņu profesionālo spēlētāju skaitu, kurus šie klubi var laist laukumā spēļu laikā (noteikumi par klubu komandu sastāvu), vai bez objektīviem iemesliem tikai attiecībā uz sportu vai pamatojoties uz spēlētāju stāvokļa atšķirībām, nosaka dažādus ierobežotus periodus to spēlētāju pārcelšanai, kas nāk no citām dalībvalstīm (noteikumi, kas ierobežo pārcelšanas periodus), ietilpst šo Līguma noteikumu piemērošanas jomā un uz tiem attiecas tajos noteiktie aizliegumi (skat. attiecīgi *Bosman* spriedumu, 114. un 137. punkts; *Lehtonen* spriedumu, 60. punkts, un Tiesas 2003. gada 8. maija spriedumu lietā C-438/00 *Deutscher Handballbund*, *Recueil*, I-4135. lpp. (turpmāk tekstā — "*Kolpak* spriedums"), 56.–58. punkts).

41 No otras puses, šajos Līguma noteikumos paredzētie aizliegumi neattiecas uz tikai sportu reglamentējošiem noteikumiem, tas ir noteikumiem, kas attiecas tikai uz tādiem jautājumiem, kas saistīti ar sportu, un kam kā tādiem nav nekādas saistības ar ekonomisku darbību (*Walrave* spriedums, 8. punkts). Būtībā šādi noteikumi, kas attiecas uz sporta sacensību īpašo raksturu un kontekstu, ir raksturīgi sporta sacensību organizēšanai un veiksmīgai norisei, un nevar tikt uzskatīti par tādiem, kas ierobežo Kopienas noteikumus attiecībā uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos un pakalpojumu sniegšanas brīvību. Šajā kontekstā ir ticis nolemts, ka noteikumi attiecībā uz valsts komandu sastāvu (*Walrave* spriedums, 8. punkts un *Donà* spriedums, 14. punkts) vai pat noteikumi attiecībā uz sporta federāciju veikto to savu biedru atlasi, kas var piedalīties augsta līmeņa starptautiskās sacensībās (*Deliège* spriedums, 64. punkts), ir tikai sportu reglamentējoši noteikumi, kas tādējādi pēc sava rakstura neietilpst EKL 39. un 49. panta piemērošanas jomā. Starp tādiem

noteikumiem ir arī "spēles noteikumi" to šaurākajā nozīmē, tādi kā, piemēram, noteikumi, kas nosaka spēļu ilgumu vai spēlētāju skaitu laukumā, ņemot vērā, ka sports var pastāvēt un funkcionēt tikai saskaņā ar konkrētiem noteikumiem. Šim iepriekš minēto Līguma noteikumu piemērošanas jomas ierobežojumam tomēr ir jāaprobežojas ar tā mērķi (*Walrave* spriedums, 9. punkts; *Donà* spriedums, 15. punkts; *Bosman* spriedums, 76. un 127. punkts; *Deliège* spriedums, 43. punkts, un *Lehtonen* spriedums, 34. punkts).

42 Jāatzīmē, ka Tiesai iepriekš minētajos spriedumos nav bijis jālemj par attiecīgo sporta noteikumu atbilstību Līguma noteikumiem attiecībā uz konkurenci (šajā sakarā skat. *Bosman* spriedumu, 138. punkts; *Deliège* spriedumu, 36.–40. punkts, un *Lehtonen* spriedumu, 28. punkts). Tomēr no judikatūras izrietošie principi attiecībā uz Kopienas noteikumu personu pārvietošanās un pakalpojumu sniegšanas brīvību jomās piemērošanu sporta tiesiskajam regulējumam, ir piemērojami arī saistībā ar Līguma noteikumiem par konkurenci. Fakts, ka tikai sportu reglamentējošam tiesiskam regulējumam nav nekā kopīga ar ekonomisku darbību, kā rezultātā saskaņā ar Tiesas judikatūru attiecībā uz to nav piemērojams EKL 39. un 49. pants, nozīmē arī to, ka tam nav nekā kopīga ar konkurences ekonomiskajām attiecībām, kā rezultātā tam nav piemērojams arī EKL 81. un 82. pants. Pretēji tam, tādam tiesiskam regulējumam, kas, kaut arī pieņemts sporta jomā, tomēr neattiecas tikai uz sportu, bet skar ekonomiskās darbības aspektu, kas var piemist sportam, ir piemērojams gan EKL 39. un 49. pants, gan EKL 81. un 82. pants, un noteiktos gadījumos tas var pārkāpt šajās tiesību normās garantētās brīvības (šajā sakarā skat. ģenerāladvokāta Lenca [*Lenz*] secinājumus *Bosman* lietā, I-4930. lpp., 253.–286. punkts, un, īpaši, 262., 277. un 278. punkts; ģenerāladvokāta Kosmas [*Cosmas*] secinājumus *Deliège* lietā, I-2553. lpp., 103.–112. punkts, un ģenerāladvokāta Albēra [*Alber*] secinājumus *Lehtonen* lietā, I-2685. lpp., 110. un 115. punkts) un būt par tiesvedības priekšmetu saskaņā ar EKL 81. un 82. pantu.

43 Antidopinga tiesiskā regulējuma un šajā gadījumā — apstrīdēto antidopinga noteikumu raksturs ir jādefinē, ņemot vērā šos apsvērumus.

Par apstrīdēto antidopinga noteikumu raksturu

44 Jāatzīmē — kaut arī ir taisnība, ka augsta līmeņa sports lielā mērā ir kļuvis par ekonomisku darbību, tomēr kampaņai pret dopingu nav nekāda ekonomiska mērķa. Būtībā antidopinga kampaņas mērķis ir saglabāt, pirmkārt, godīgas spēles garu, bez kura sports — vai tas ir amatieru vai profesionālais sports — vairs nebūtu sports. Šis tīri sociālais mērķis pats par sevi pamato antidopinga kampaņu. Turklāt, tā kā dopinga produktiem ir negatīvas fizioloģiskas sekas, šīs kampaņas mērķis ir aizsargāt sportistu veselību. Tādējādi dopinga aizliegums kā īpašs godīgas spēles prasības nosacījums ir sporta pamatnoteikumu sastāvdaļa.

45 Tāpat ir jānorāda, ka sports pēc savas būtības ir bezmaksas, nevis ekonomiska darbība, pat ja sportists to veic profesionālas sporta darbības laikā. Tātad dopinga aizliegums un antidopinga tiesiskais regulējums attiecas vienīgi uz šīs sportiskās darbības neekonomisko dimensiju, kas ir tās būtība, pat ja sportisko darbību veic profesionālis.

46 Šie apsvērumi atkārtojas arī Kopienas 1999. gada 1. decembra Kampaņas pret dopingu sportā atbalsta plānā [COM(1999) 643 galīgā redakcija], saskaņā ar kuru "dopings simbolizē kontrastu starp sportu un vērtībām, par kurām tas tradicionāli ir iestājies", Komisijas 1998. gada 29. septembra darba ziņojumā ar nosaukumu "Kopienas darbības sportā attīstība un perspektīvas", kurā paredzēts, ka "sportam ir morāli veicinoša loma sabiedrībā" ar tajā ietvertajām "vērtībām, kas saistās ar godīgu spēli, solidaritāti, godīgu konkurenci [un] komandas garu", un Komisijas 1999. gada 10. decembra ziņojumā Eiropadomei ar mērķi nodrošināt esošās sporta struktūras un saglabāt sporta sociālo funkciju Kopienas ietvaros [COM(1999) 644 galīgā redakcija, saukts arī par "Helsinku sporta ziņojumu"], saskaņā ar kuru "sportam raksturīgie noteikumi ir, pirmkārt un galvenokārt, "spēles noteikumi" un "[š]o noteikumu mērķis ir neizkropļot konkurenci".

47 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāatzīst, ka dopinga aizliegums ir balstīts vienīgi uz sportiskiem apsvērumiem un tāpēc tam nav nekā kopīga ar jebkādu ekonomisku apsvērumu. Šis secinājums, ņemot vērā judikatūru un iepriekš 37.–42. punktā izklāstītos apsvērumus, nozīmē, ka antidopinga kampaņas noteikumiem, tāpat kā Eiropas Kopienu Tiesas izskatītajiem tiesiskajiem regulējumiem *Walrave, Donà* un *Deliège* spriedumos, nav piemērojami Līguma noteikumi attiecībā uz ekonomiskajām brīvībām, un it īpaši EKL 49., 81. un 82. pants. Būtībā antidopinga noteikumi ir cieši saistīti ar sportu kā tādu.

48 Šajā lietā Pirmās instances tiesa uzskata, ka tas pats secinājums izdarāms arī attiecībā uz apstrīdēto antidopinga tiesisko regulējumu.

49 Pirmkārt, ar lietas materiāliem ir apstiprināts fakts, ka apstrīdētajam antidopinga tiesiskajam regulējumam nav diskriminējoša mērķa. Prasītāji nav nekādā veidā norādījuši, un pat tieši pretēji, ka iepriekš 3. punktā minētā pieļaujamā robeža tiek piemērota atlases veidā noteiktiem sportistiem vai sportistu kategorijām, lai izslēgtu tos no sacensībām. Gadījumā, ja tāda diskriminācija būtu bijusi, Līguma noteikumu ekonomisko brīvību jomā piemērojamības ierobežojums, ko Tiesa atzinusi attiecībā uz tikai sportu reglamentējošiem noteikumiem (*Walrave* spriedums, 9. punkts), acīmredzami nevarētu tikt piemērots attiecīgā tiesiskā regulējuma gadījumā. Tādējādi šis ierobežojums neaprobežotos ar tā mērķi, kas ir "dabiskas konkurences un citu sporta ideālu" saglabāšana (ģenerāladvokāta Kosmas secinājumi *Deliège* lietā, 50. un 74. punkts). Tāds tiesiskais regulējums līdz ar to nevarētu izvairīties no Līguma noteikumu ekonomisko brīvību jomā piemērošanas un šīs ekonomiskās brīvības varētu tikt pārkāptas, ko konstatēt un sodīt saskaņā ar EKL 81. un 82. pantā noteikto procedūru ir Komisijas uzdevums, ja attiecīgais tiesiskais regulējums neatbilst konkurences noteikumiem.

50 Otrkārt, Pirmās instances tiesa uzskata, ka nevar piekrist argumentiem, ar kuriem prasītāji mēģina, balstoties uz divām atšķirīgām pieejām, apstrīdēt antidopinga tiesiskā regulējuma tikai sportu reglamentējošo raksturu.

51 Atbilstoši pirmajai pieejai prasītāji norāda, ka apstrīdētais antidopinga tiesiskais regulējums pārkāpj to ekonomiskās brīvības, jo tam attiecībā uz tiem ir ekonomiskas sekas.

52 Šis arguments, kas ir līdzvērtīgs apgalvojumam, ka tiesiskais regulējums nevar būt tikai sportu reglamentējošs, ja tam ir ekonomiskas sekas, ir pretrunā Tiesas judikatūrai.

53 Būtībā tieši tāpēc, ka, pirmkārt, sporta tiesiskajam regulējumam ir ekonomiskas sekas attiecībā uz profesionāliem sportistiem un, otrkārt, daži no šiem sportistiem šo tiesisko regulējumu uzskata par pārmērīgu, rodas strīds un jautājums par to, vai šim tiesiskajam regulējumam ir vienīgi sportisks raksturs (kā to tiesisko regulējumu gadījumā, kas bija pamatā spriedumiem lietās *Walrave, Deliège* un *Donà*) vai arī tas ietver sportisku aktivitāti tās ekonomiskajā dimensijā (kā to tiesisko regulējumu gadījumā, kas bija pamatā spriedumiem lietās *Bosman, Lehtonen* un *Kolpak*).

54 Atbilstoši pirmajai pieejai prasītāji apgalvoja, īpaši, tiesas sēdes laikā, ka tieši sakarā ar tā pārmērīgo raksturu apstrīdētais antidopinga tiesiskais regulējums pārkāpj sportistu ekonomiskās brīvības, kas garantētas Līgumā. Citiem vārdiem sakot, šis tiesiskais regulējums, kaut arī nediskriminējošs, ir pārmērīgs un tieši šī pārmērīguma dēļ tas ir kļuvis par kaut ko citu nekā antidopinga tiesiskais regulējums, un tādējādi par kaut ko citu, kā tikai sporta tiesiskais regulējums.

55 Šie argumenti nav atbalstāmi. Ir vispārzināms, ka apstrīdētie noteikumi pēc to rakstura ir antidopinga noteikumi. Turklāt tie nav diskriminējoši. Līdz ar to šiem noteikumiem piedēvētais pārmērīgais raksturs, ja tas tiktu konstatēts, neatņemtu tiem tikai sportu reglamentējošu noteikumu raksturu, tādējādi to likumīgumu padarot atkarīgu no novērtējuma saskaņā ar ekonomiskiem konkurences tiesību

kritērijiem, jo tie ir ierobežoti ar to mērķi, kas ir kampaņa pret dopingu un godīgas spēles gara nodrošināšana. Turklāt prasītāji paši atzīst šī mērķa īstenošanas leģitimitāti.

56 Atbilstoši otrajai pieejai prasītāji savā prasības pieteikumā apgalvo, ka apstrīdētā antidopinga tiesiskā regulējuma pamatā nebija tikai altruistiski un veselības aizsardzības apsvērumi, bet arī pašas SOK ekonomiskie apsvērumi un, īpaši, tās vēlēšanās, kas pēc būtības ir leģitīma, nodrošināt, lai Olimpisko spēļu ekonomiskais potenciāls nesamazinātos sakarā ar skandāliem saistībā ar dopingu. Šis apgalvojums ir noraidāms tiktāl, ciktāl ar to ir paredzēts apgalvot, ka apstrīdētais antidopinga tiesiskais regulējums nav tikai sportu reglamentējošs tiesiskais regulējums.

57 Fakts, ka SOK, pieņemot apstrīdēto antidopinga tiesisko regulējumu, iespējams, vēlējās nodrošināt Olimpisko spēļu ekonomisko potenciālu, kas, pēc pašu prasītāju apgalvojuma ir leģitīmi, pats par sevi uzreiz nenozīmē, ka šim tiesiskajam regulējumam nav tikai sportu reglamentējošs raksturs.

58 Turklāt, pat ja tiktu pierādīts, kas nav izdarīts, ka SOK rīkojās tikai tās tīri ekonomisko interešu vadīta, ir iemesls uzskatīt, ka SOK noteica pieļaujamo robežu tādā līmenī, kādā to vislabāk pamato zinātniskie pierādījumi. SOK ekonomiskajās interesēs ir pieņemt zinātniski visprecīzāko antidopinga tiesisko regulējumu, lai nodrošinātu gan sporta sacensību augstāko līmeni un tādējādi mēdiju interesi, gan, lai izvairītos no skandāliem, kurus varētu izraisīt nevainīgu sportistu sistemātiska izslēgšana.

59 No tā izriet, ka prasītāju arguments attiecībā uz to, ka šķietami pārāk zemas pieļaujamās robežas noteikšana atbilstu SOK ekonomiskajām interesēm, nav nedz efektīvs, nedz pārliecinošs, un ir noraidāms.

60 Attiecībā uz apstrīdēto lēmumu Pirmās instances tiesa uzskata, ka ir pareizs Komisijas secinājums, kas pausts minētā lēmuma 72. apsvērumā, atbilstoši kuram "apstrīdētie noteikumi un prakse nepārkāpj [EKL] 81. un 82. pantā paredzēto aizliegumu".

61 Lai nonāktu pie šāda secinājuma, Komisija, vispirms apstrīdētā lēmuma 40. punktā norādot, ka apstrīdēto antidopinga noteikumu saderības ar EKL 81. pantu izvērtēšanai, ir jānosaka, vai juridiskajā un ekonomiskajā kontekstā, kurā tie tiek piemēroti, to mērķis vai sekas ir konkurences ierobežošana, sākotnēji atzīmēja, ka šo noteikumu mērķis nav ierobežot konkurenci. Komisija uzskata, ka tie ir līdzeklis vienīgi dopinga apkarošanai, kuru vienīgais mērķis ir nodrošināt to sportistu identificēšanu un sodīšanu, kuru uzvedība ir pretrunā saistībām, kurām tie ir pakļauti attiecībā uz aizliegtu vielu un metožu lietošanu (apstrīdētā lēmuma 41. punkts). Attiecībā uz sekām, kādas tie atstāj uz konkurenci, Komisija uzskatīja, ka apstrīdētie antidopinga noteikumi var ierobežot sportistu rīcības brīvību, bet ka šāds ierobežojums ne vienmēr ir konkurences ierobežojums EKL 81. panta izpratnē, jo tas var būt raksturīgs sporta sacensību organizēšanai un veiksmīgai norisei (apstrīdētā lēmuma 42. punkts). Apstrīdētā lēmuma noslēgumā Komisija, pamatojoties uz *Wouters* spriedumā esošo analīzi, nonāca pie secinājuma, ka apstrīdētie antidopinga noteikumi ir cieši saistīti ar sporta sacensību veiksmīgu norisi, ir nepieciešami efektīvai dopinga apkarošanai, un sportistu rīcības brīvības ierobežojums nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai. Līdz ar to Komisija uzskata, ka tie nepārkāpj EKL 81. pantā paredzēto aizliegumu (apstrīdētā lēmuma 55. punkts).

62 Tiesas sēdē Komisija, atbildot uz Pirmās instances tiesas jautājumu, norādīja, ka apstrīdētais lēmums ir balstīts uz *Walrave*, *Donà* un *Deliège* spriedumiem, kas minēti iepriekš 37.–41. punktā, un tādējādi uz apstrīdētā antidopinga tiesiskā regulējuma tikai sportu reglamentējošo raksturu. Komisija piebilda, ka kaut arī tā pārbaudīja apstrīdēto antidopinga tiesisko regulējumu, lai gan tas ir tikai sportu reglamentējošs, saskaņā ar konkurences tiesībām un atbilstoši no *Wouters* sprieduma izrietošajai analīzes metodei, tas tika darīts "papildus" vai "pabeigtības

nodrošināšanai". Komisija it īpaši vēlējās pārliecināties, ka apstrīdētais antidopinga tiesiskais regulējums nav diskriminējošs.

63 Attiecībā uz šo pēdējo jautājumu Pirmās instances tiesa atgādina, ka sūdzība neietvēra nekāda veida apgalvojumu, ka apstrīdētais antidopinga tiesiskais regulējums ir diskriminējošs. Gluži pretēji, bija vispārzināms, ka tas attiecās uz visiem sportistiem. Šis vispārzināmais fakts arī ir apstrīdētā lēmuma pamatā, kurā tas minēts tā 50. punktā.

64 Saistībā ar vispārīgāku jautājumu attiecībā uz Komisijas veikto apstrīdētā antidopinga tiesiskā regulējuma analīzi saskaņā ar konkurences tiesībām, kas, kā uzskata Komisija, bija nepieciešama papildus vai pabeigtības nodrošināšanas nolūkā, Pirmās instances tiesa uzskata, ka patiesībā tāda pārbaude nebija vajadzīga, tā kā tiesiskais regulējums bija tikai sportu reglamentējošs, kā arī, ņemot vērā *Walrave, Donà* un *Deliège* spriedumus.

65 Turklāt ir jāatzīmē, ka šī lieta atšķiras no lietas, kas bija pamatā spriedumam lietā *Wouters*. Attiecīgais tiesiskais regulējums *Wouters* lietā attiecās uz uzvedību tirgū — sakaru nodibināšanu starp juristiem un grāmatvežiem — un tas ir piemērojams darbībai, kas pēc tās būtības ir ekonomiska, proti, juristu darbībai. Šajā lietā, gluži pretēji, apstrīdētais tiesiskais regulējums attiecas uz tādu uzvedību — dopinga lietošanu — ko nevar, nemainot sporta raksturu, pielīdzināt uzvedībai tirgū, un tas ir piemērojams tādai darbībai — sportam, kam pēc tā būtības un, kā tas tika minēts iepriekš 45. punktā, nav nekāda sakara ar ekonomiskiem apsvērumiem.

66 Tāpat Pirmās instances tiesa uzskata, ka atsauce uz *Wouters* spriedumā paredzēto analīzes metodi nekādā gadījumā nevar apstrīdēt Komisijas lēmumā pausto secinājumu, ka apstrīdētajam antidopinga tiesiskajam regulējumam nav piemērojams EKL 81. un 82. pants, jo gala rezultātā šis secinājums ir balstīts uz apsvērumu, ka apstrīdētais antidopinga tiesiskais regulējums ir tikai sportu reglamentējošs.

67 Šis tikai sportu reglamentējošais raksturs nozīmē, ka prasītāju apstrīdētais antidopinga tiesiskais regulējums attiecas uz sporta noteikumiem un sporta strīdu izšķiršanas institūciju pilnvarām. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa atzīmē, ka prasītājiem bija pārsūdzības iespējas, ko tie izmantoja tikai daļēji. Prasītāji nav pārsūdzējuši *TAS* 2001. gada 23. maija šķīrējtiesas nolēmumu Šveices Federālajā tiesā.

68 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, Pirmās instances tiesa konstatē, ka prasības par atcelšanu atbalstam prasītāju izvirzītie trīs prasības pamati ir nepamatoti. Divi pirmie pamati attiecībā uz Komisijas acīmredzamām kļūdām novērtējumā, kvalificējot SOK kā uzņēmumu un piemērojot *Wouters* sprieduma kritērijus, ir balstīti uz kļūdainu pieņēmumu, ka attiecībā uz apstrīdēto antidopinga tiesisko regulējumu ir piemērojamas konkurences tiesības. Saistībā ar trešo pamatu par Komisijas acīmredzamām kļūdām novērtējumā, piemērojot EKL 49. pantu, tas balstās uz kļūdainu pieņēmumu, ka attiecībā uz apstrīdēto antidopinga tiesisko regulējumu ir piemērojama šī tiesību norma. Tādējādi šie pamati ir noraidāmi, neizvērtējot tos tālāk.

69 Tādējādi prasība ir noraidāma kā nepamatota, neapmierinot prasītāju lūgumu pieaicināt divus zinātnes ekspertus kā lieciniekus.

Par tiesāšanās izdevumiem

70 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājiem spriedums ir nelabvēlīgs, tiem jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar atbildētājas prasījumiem. Turklāt atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

1) **prasību noraidīt;**

2) **prasītāji sedz savus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus;**

3) **Somijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

Legal Tiili Vilaras

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 30. septembrī.

Sekretārs

H. Jung

Priekšsēdētājs

H. Legal